

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת מגילה

דפים ב - ח, פרשת מטות

דרך ישרה תמצית הדף

פרק קמ"א מגילה נקראת

✪ דף ב'

*הזמן בכפרים. *הלימודים דמקדימין. *השיטות בכפרים. *מוקפין ממת. *ההו"א במוקפין. *הפסוקים לרבות.

א. תאריך קריאת המגילה בכפרים: 1. י"א אדר, כשחל י"ד ביום א'. 2. י"ב, בחל ברביעי או בשבת. 3. י"ג, בשלישי או ששי. 4. י"ד בשני וחמישי.

ב. שמעין דקורין גם י"א י"ב אדר מקרא: 1. זמן זמנם זמניהם. 2. כימים אשר נחו, וי"ג ידעין דהוא זמן קהילה לכל.

ג. הדיעות להקדים בכפרים, והאידינא 1. לחכמים, אין כלל הלכה להקדים. 2. לר"י, בזה"ז אין להקדים, משום דמסתכלים בה. 3. לר"י בתרא, לא מקדימים כשאין נכנסין בשני וחמישי. 4. לר"ע ולר"י בר"י, אף בזה"ז מקדימין.

ד. מוקפין, ממת ומונין 1. מימות יהושע, גז"ש פרזי. 2. מימי אחשורוש כמו שושן, ולאידך דוקא בה כיון שבה היה הנס.

ה. ההו"א מתי יקראו המוקפין, והדחיות 1. שלא יקראו כלל, מהודו ועד כוש. 2. בי"ד וגם בט"ו, את בא להפסיק. 3. מתי שרוצים, מזמניהם דזמנו של זה לא כשל זה. 4. י"ג, קשיא שושן כמאן. 5. זכירה דווקא בקריאה במגילה ולא במחשבה מנלן, שנא' נזכרים ונעשים.

ו. קראי לרבות 1. מדינה ומדינה, לחלק במוקפין מימות אחשורוש או שושן. 2. עיר ועיר לשושן, ולמסקנא כולה קרא אתי לעיר הסמוכה לכרך שנגררת אחריו. 3. משפחה, שמבטלין כהנים בעבודתן, לויס בדוכנן, ישראל במעמדן, וכן ת"ת, למקרא מגילה.

✪ דף ג'

*ר' ירמיה. *לימוד עזרא. *מעלת ת"ת. *מה נדחה.

א. שמועות ר' ירמיה 1. עד מיל נחשב סמוך לכרך. 2. מנצפ"ך שבסוף תיבה צופים אמרו, ששכחו היכן מקומם וחזרו ויסדו. 3. תרגומי: תורה אונקלוס, נביאים יונתן ונזדעזעה א"י, ועל כתובים יצאה בת קול דייך. 4. האנשים שעם דניאל, חגי זכריה ומלאכי. הם עדיפי שהיו נביאים, והוא עדיף שראה.

- ב. קראי דעזרא ויקראו 1. בספר, מקרא. 2. מפורש, תרגום. 3. שום שכל, פסוקים. 4. ויבינו במקרא, טעמים או מסורות.
- ג. תלמוד תורה 1. חמיר מעבודה, ולמדו ק"ו מכהנים לבטל ת"ת למקרא מגילה. 2. גדול מתמידין שנא' עתה באתי, ומודי בת"ת דרבים. 3. אין מועד בפני ת"ח ושרי להספידו בר"ח, משום דהוי כבוד תורה.
- ד. הדינים לדחות: 1. עבודה מפני מגילה. 2. ת"ת מפני מגילה. 3. ת"ת מפני מת מצוה. 4. עבודה מפני מת מצוה. 5. מגילה מפני מת מצוה, משום דגדול כבוד הבריות.

✂ דף ד'

*ריב"ל. *י"ד בע"ש. *י"ד בשבת. *מגילה בשבת. *מגילה בצבור.

- א. שמועות ריב"ל 1. כרך, סמוך שלא נראה כגון בראש ההר, ונראה שלא סמוך כגון בנחל. 2. כרך שישב ולבסוף הוקף, דינו ככפר. 3. אין בו עשרה בטלנים דינו ככפר, ואף שבאים לשם מעלמא. 4. כרך שחרב מבטלנים וחזר ונתישב, דינו ככרך. 5. לוד אונו וגיא החרשים מוקפין מימי יהושע, אלפעל בנה שוב לאחר אחר פלגש בגבעה, ואסא שפצינהו. 6. נשים חיבות במגילה, כיון שהיו באותו הנס. 7. שואלים בהלכות פורים כשחל בשבת, ולא גזרינן אטו טלטול מגילה. 8. חיב לקרות המגילה בלילה ולשנותה ביום.
- ב. י"ד שחל בע"ש 1. לת"ק כפרים ועירות י"ג ומוקפין י"ד, ודריש מקרא בכל שנה שעירות קודמות. 2. לרבי כפרים י"ג ועירות ומוקפין י"ד, ודריש בכל שנה שעירות י"ד. 3. לר' יוסי, י"ג כפרים ומוקפין י"ג ועירות י"ד, ודריש שאין זמנו של זה כשל זה.
- ג. י"ד שחל בשבת 1. לת"ק כפרים י"ב עירות י"ג, שלא דוחין עירות ליום הכניסה. 2. לרבי עירות וכפרים י"ב הואיל ונדחו ידחו, ומוקפין לכו"ע בט"ו.
- ד. מדוע לא קוראים את המגילה בשבת 1. דעיני הענים נשואות. 2. שמא יטלטלו המגילה.
- ה. קריאת המגילה בצבור דווקא 1. שלא בזמנה, לכו"ע בעינן בצבור. 2. בזמנה, לרב אפשר אף ביחיד, אבל חש למ"ד בצבור דווקא.

✂ דף ה'

*מקדימין ומאחרין. *חגיגה. *נטיעת רבי.

- א. מקדימין ומאחרין, ומ"ט 1. מקדימין מגילה, שנא' ולא יעבור. 2. מאחרין: עצי כהנים, 3. חגיגה, 4. הקהל, מפני שלא בא זמן חיובם. 5. ת"ב, דאין להקדים פורענות.
- ב. חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין מאי קאמר 1. מאחרין חגיגה אם חל בשבת, ועולת ראייה לא מקריבים ביו"ט, ודחי א"כ אתי כב"ש. 2. אין מאחרין, להקריב אחר שעבר הרגל. 3. יש תשלומין לעצרת כל שבעת ימים.
- ג. כיצד רבי נטע בפורים 1. שלא ביומו, דבני י"ד בט"ו אסורין רק בהספד ותענית דלא במלאכה. 2. אף ביומיה, דלא קבלו יום טוב ממלאכה. 3. נטיעה של שמחה. ורב שקלל מי שנטע, משום שהיה בר יומיה או במקום שקבלו לאיסור.

✂ דף ו'

*מקומות הספק. *טבריא. *זבולון. *ר' יצחק. *איטליא. *נתעברה השנה. *מתני' כמאן.

- א. המקומות דחשיבי ספיקות 1. טבריה מפני שצדה אחד ים, והספק כיון שמשתמרת ומאיך מגולה. 2. הוצל, לל"ק מסתפקינן, ולל"ב מוקפת.

- ב. שמות טבריא, 1. טבריא, שטובה ראייתה. 2. חמת, ע"ש החמין. וי"א זו חמי גדר. 3. בטבורה של א"י. 4. רקת, שריקנין שבה מלאים במצוות. וי"א זו ציפורי, ודחי שהיא קטרון.
- ג. מעלות נחלת זבולון 1. שפוני, חלזון התכלת. 2. טמוני, דג טרית. 3. חול, זכוכית לבנה. ומועיל רק לבני זבולון.
- ד. שמועות ר' יצחק 1. עקרון תעקר זו קיסרי בר אדום, שקיסרי וירושלים אחת חרבה ואחת מלאה. 2. יצחק בקש חנינה לעשיו, וחזר בו. 3. יעקב בקש שה' לא יתן מאויי עשיו הרשע, ושבגרמניא יהיו תמיד טרודים. 4. אין להאמין לאומר יגעתי ולא מצאתי או לא יגעתי ומצאתי, אבל אוקמי גירסא להלכה וכן למשא ומתן סיעתא דשמיא. 5. אין להתגרות בעוה"ז ברשע שהשעה משחקת לו. ואיירי במילי דידיה, צדיק שאינו גמור, או משום שעה משחקת.
- ה. הכרך איטליא 1. תלת מאה פרסה. 2. שס"ה שוקים, והקטן ט"ז מיל. 3. הדר בה או הנולד בה נוטל פרס. 4. שלשת אלפי מרחצאות. 5. ארבעת צדדיו: ים, הרים, מחיצת ברזל, ומצולה.
- ו. נהגו פורים באדר ראשון ונתעברה השנה, הדיעות: 1. לת"ק הכל נוהג בראשון, חוץ ממגילה דבשני. 2. לר"א בר"י א"צ אף מגילה בשני, דאין מעבירין על המצוות ואדר הסמוך לשבט. 3. לרשב"ג צריך בשני גם סדר פרשיות. והטעם באדר הסמוך לניסן, לסמוך גאולה לגאולה, וקרא הזאת השנית.
- ז. המשנה כמאן 1. כת"ק, וה"ה מתנות לאביונים בשני. 2. רשב"ג, ובמשנה ה"ה שעושין בשני סדר פרשיות.

✂ דף ז'

***אסתר לדורות. *אסתר ברוה"ק. טומאת ידים. *מצות פורים.**

- א. כתיבת אסתר לדורות ופרשת עמלק 1. למ"ד לא ניתנה להכתב, זאת בספר שמות, זכרון בספר דברים, בספר בנביא שמואל. 2. למ"ד ניתנה להכתב לדורות, זאת במקרא, זכרון בנביאים, בספר מגילה.
- ב. מנין שאסתר נאמרה ברוה"ק והדחיות 1. ויאמר המן בלבו, ודחי דסברא שחשב שהוא הכי חשוב. 2. ותהי אסתר נושאת חן, ודחי דנדמתה לכ"א כאומתו. 3. ויודע הדבר למרדכי, ודחי שהבין טרסית מהסנדרין. 4. ובבזה לא שלחו ידם, ודחי ששלחו שלוחים וצוו כן. 5. קיימו וקבלו למעלה. 6. לא יעברו. 7. וזכרם לא יסוף.
- ג. לטמא את הידים 1. באסתר מחלוקת. והצדדים, להו"א אם נאמרה ברוה"ק, ולמסקנא אם ניתנה להכתב. 2. בקהלת, פליגי. והצדדים האם רק חכמתו של שלמה, או ברוה"ק. 3. רות מטמאה. 4. שה"ש, נחלקו האם יש בזה פלוגתא דב"ש וב"ה, או דמטמאה לכו"ע.
- ד. דיני מצוות פורים 1. משלוח מנות, ב' מנות לאדם אחד, ואפשר להחליף סעודה. 2. מתנות לאביונים, לשתי אביונים מתנה לכ"א. 3. משתה וסעודה, לבסומי עד דלא ידע, ודווקא ביום שנא' ימי משתה.

✂ דף ח'

***אין בין. *קראי בזב. *פריעה במצורע מוסגר.**

- א. אין בין: 1. אדר ראשון לשני. מגילה, מתנות לאביונים, ולרשב"ג אף סדר פרשיות. 2. יו"ט ושבת, אוכל נפש, ומכשירי אוכל נפש לר"י אם א"א לעשותן מעיו"ט. 3. שבת ויו"כ, זדונו דשבת בידי אדם, ושזין דפטור מתשלומין דאיכא קלב"מ וכו"נ בן הקנה. ולמ"ד יש מלקות לחיבי כריתות,

מיהו עיקר זדונו בכרת. 4. מודר הנאה למאכ. דריסת רגל, וכלים שלא עושין אוכל נפש. 5. נדרים ונדבות, חיוב אחריות, ושויין בבל תאחר. 6. זב הרואה שתים או שלש, קרבן, ושויין במשכב ומושב וספירת שבעה. 7. מצורע מוסגר למוחלט, פריעה ופרימה, ושויין בשילוח וטומאה. 8. טהור מתוך הסגר להחלט, תגלחת וצפרים. 9. ס"ת לתפילין, אשורית. 10. כהן גדול משוח למרובה בגדים, פר על המצוות, ושויין בפר יו"כ ועשירית האיפה, ודלא כר"מ. 11. כהן משמש לכהן שעבר, לר"מ פר יו"כ ועשירית האיפה, דלרבנן הכה"ג המחליף דחוי לגמרי. 12. במה גדולה לקטנה, פסחים וחובות שקבוע להם זמן. 13. שילה וירושלים. בכל הרואה, ויש אחריה היתר.

ב. קראי בזב 1. מזובו, רק מקצת זבין מביאין קרבן, ובראה שלש. 2. טמא, בשתים לטומאה ובשלש לקרבן. 3. מזובו, ולא מזובו ונגעו בזב מצורע. 4. זובו וספר, דבעל ב' ראיות סופר שבעה. ומהא לא ידעינן שמתמא משכב, דשומרת יום תוכיח.

ג. מנין דליכא פריעה במצורע מוסגר 1. וכבס בגדיו וטהר מפריעה מעיקרא, ודחי דבזב לא דרשינן הכי, אלא אתי לטומאה בביאה. 2. והצורע אשר בו הנגע, שצרתו תלויה בימים ולא בגופו. ודחי משילוח. 3. ונרפא, שתלוי בימים ולא ברפואות.

שאלות לחזרה ושינון

ב. מהו חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין (3)

ג. כיצד רבי נטע בפורים (3) ורב ששימת.

א. המקומות דחשיבי ספיקות (2)

ב. שמות טבריא (4) ומ"ט.

ג. מעלת נחלת זבולון (3)

ד. שמועות רבי יצחק (5)

ה. הכרך איטליא (5)

ו. נהגו בפורים באדר הראשון ונתעברה

השנה, הדיעות ומ"ט (3)

ז. המשנה כמאן (2)

א. אסתר לדורות ופרשת עמלק (2)

ב. מנין שאסתר נאמרה ברוה"ק (7) והדחיות.

ג. הדינים בטומאת ידים (4) והמח'.

ד. מצוות פורים (3) ודיניהם

א. אין בין (13)

ב. קראי בזב (4)

ג. מנין דליכא פריעה במצורע מוסגר (3)

והדחיות.

פרק קמא-מגילה נקראת

א. קריאת המגילה בכפרים באיזה תאריך (4)

ב. מנין מרבינן דקוראין בי"א וי"ב (2), וי"ג.

ג. הדיעות להקדים בכפרים, ובזה"ז (4)

ד. מוקפין מימות מי, ומנין (2)

ה. ההו"א בזמן קריאת המוקפין (5)

ו. קראי לרבות (3)

א. שמועות רבי ירמיה (4)

ב. קראי דקריאת עזרא (4)

ג. חומר תלמוד תורה (3) ומ"ט

ד. הדינים לדחות זה מפני זה (5)

א. שמועות ריב"ל (8)

ב. הדיעות בחל י"ד בע"ש, (3) ומ"ט.

ג. הדיעות בחל י"ד בשבת (2) ומ"ט.

ד. מדוע לא קוראים את המגילה בשבת (2)

ה. קריאת המגילה בצבור דווקא (2)

א. מקדימין ומאחרין, ומ"ט (5)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפיך.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפיך	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין עם תורתך שעשועי, 	יומא
בכורות עם הקדמות ומושגים	סימני הדף, ותוספתא 	סוכה
ערכין-תמורה 	בבא קמא 	ביצה תענית
כריתות-מעילה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה 	בבא בתרא א-ב 	תוספתא, ותמצית מחר יין לרמ"א
	סנהדרין א-ב עם "יש סדר" 	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~93~

המערכת

